

Številka 5.

Izdaje in ureduje SREČKO MAGOLIČ.

Leto III. 1887.

Matijče iz Čukljan.

Humoreska v verzih. — Spisal František Zakrájski.

Matijčetu iz Čukljan po glavi
zašumi,

Da stokati komarje že sliši, misli si:

On moder in zgovoren, on lep je, s kratka vse,
V primeri ž njim, on meni, župan nevednež je.

A v kamen buti kosa najboljša ti lahko,
Tako že dedje naši navadno deli so;
Tak Salomon-Matijče slan je pouk dobil,
Da človek se nikoli še ni preveč učil.

Ne le, da ga ne ljubi, sovražnik mu je vsak,
Sosebno domišljivcu Martin je prav gorak,

Ta misli le kakó bi nad njim se ma-
ščeval,
Prevzetneža kakó bi ponižal kar do tal.
Napósled zmislil jedno — in take je
želet, —
Odslej mirú ne dá si, na delo grè
vesel:

V hitrosti v to podkupi sleparje večše tri,
Ime katerih največ v okolici slovi.

Zdaj cvet ta poštenjakov se zbere v važen
zbor,

V Martinova je usta zamaknen slavni kor.
„Možaki, pozor!“ Martin nagovori jih zdaj,
„Napnite mi vse žile. Matijče čuti naj!“

„Prebrisane ste glave! Nalogo dam vam to:
Matijče dve živali gnal jutri v semenj bo;
Izmáknite mu osla, — da znal ne bo kako,
Katerega bo jezdil, potem pa še kozó.“

„Oreha nista mehka, še bolj bo tretji trd,
(A plotu vkljub, če hoče, na kraj se spravi krt,)
Napósled naj raz sebe obleko še zgubi,
Da v Adamovi tepec ostane suknjici.“

„Če prav ta rigorozum, možjé, doženete,
O srečna majka vaša, lovora vredni ste!“ —
In ko jim dé, da dobro natlačil bo mošnjó,
Svoj „amen“ že naudušen prikima zbor na to.

* * *

Matijče modri zgodaj na semenj žene par,
(Je v paru osel jeden in koza druga stvar,) —

Na oslu se šopiri ošabnež, kakor zná,
Za njim z donečim zvoncem pa koza škrabotljá.

V volitev se zamakne: „Oj ti županov stol!“
Ta misel ga razjeda bolj kakor kožuh mól.
„Dosežem li to krono, potem pa, čaj, kako
Po mojem pisku plesal sebnó Martin bo.“

Pa kaj? Ni rokovnjačar, ki lazi v tem odzad,
Ki dolgo nanj je pazil za plotom kakor tat?
Ko bil pa je Matijče zamišljen kot bi spal,
Za hrbtom že, stopinje beré, mu mož je stal.

In ne da bi pomišljaj, rezalni vzame stroj,
Ter kozin zvon obesi na oslov rep takoj;

Jezi ga zvon še hujše, kot brencelj vanj bi ril,
Zato bi rad s kopitom to vražjo stvar odbil.

To brcanje napósled Matijčeta zbudi,
Za sabo tja pogleda, in mráz ga spreleti;
Oči si še pomane, menda ne moti se,
Ukradena je koza, le zvonec tu je še!

Oh, koze ni, Martinov lepo že tvarja strup.
Oblast! Le-ta je dobra! Po vodi plava up,
Bedak kolnóč obrača na kraje vse oči,
Zastonj proklinja revež ter dviga v zrak pesti.

Pa káj je vse pomrlo? Li pekel dela kvar?
Nikjer ni žive duše. Napósled sreča stvar.

Potem pa, hajd, z bradačo; Matijče pa cin, cin
Za sabo vedno sliši. Oj, mojstra vreden čin!

Čuj, Martin po kolenih se tolče in smeji,
Pa kaj bi ne? Saj prva slabó izpala ni;
Toda, kaj bode z oslom? Nanj jezdec je pribit,
In še le za tretjino brez britve je obrít.

O, Martin, kaj li dvojiš? Ni vsahnil še jim vir,
Izbral si cvet sleparjev pač boljši še je tir;
Kar skrito je v načrtu teh zvitih bratov še,
Da dobro je, brez dvojbe vsakdo podpiše se.

* * *

Matijče dalje jezdi, za njim pa le cinglja.
Uhač togotno brca, in bije, kar se dá;

Matijče se ustavi: Suhorček tam sedi,
Da zrel je za nebesa, prisegel človek bi.

In jezdec se uteši, (kot Turek prej je klel!)
Za toporišče, misli, da stvar je že prijel.
„O blaga duša!“ — kliče — „li kozo vid'li ste?
Povejte! Bog vam plati! Lastnina moja je.“

Zravná se zvitorepec (pobožno zre v nebó):
„O Bog vam je prijatelj!“ — odvrne mož na to,
„Tatú sem videl. Hitro za njim! Ni daleč še,
Baš kar s kozo tu v goro slepar odhitel je.“

Matijče zdaj veselja moža bi kar objel,
„Tovariš mili!“ vsklikne „z nebes poslan mi sell!

Še ljubav mi storite, daj Bog vam mnogo let!
Pri oslu ostanite, dokler se vrnem spet.“

„To željo vam izpolnim,“ odvrne brž slepar. —
Vesel na to Matijče raz osla skoči kar,
Sleparju izroči ga ter hajdi brzo v hrib,
Za hrptom kot bi pelo sto brezovih mu šib.

„Bedače, zate smola, ki brž na led hitiš!“ —
Mrmra za njim zvijačnež, na oslov šine križ.
„Kjer nisi bil, le pojdi; moj zlodí star je bil,
Ha-ha! ko tvoj, Matijče, se komaj je rodil.“

To reče in požene. Matijče pa med tem,
Meneč, da kozo najde, po brdu išče šem.
Le prazno slamo mlati, zaman je: ves potán
In truden, da je groza, povrača se v raván.

Srdit se v čelo bije, ne pomni take vek:
Po škodi došla pamet, je kot po smrti lek:
Res ovce tudi štete nevljudni volk pojé,
A biti brit tak smešno, le to vam je gorjé.

Pa kaj? Li boče jenjal? Več potov vede v Rim:
„Zasel bom osla hitro, da rešim kozo ž njim,
Da varan sem tak zvito, ne sme prodreti vest,
O ne, slepar prokleti, ne boš smejal se v pest.“

„In ti, moj dragi sivko, v kopita, kar se dá,
Če hočeš ovsu v jasli in mehkega sená.“ —
Pa osel? — Kje je osel? Kje vrag moža drži?
Gorje! Zdaj mrena pada Matijčetu z oči.

„Kaj Lucifer došel je, da šali se z menoj?
Oh, ko bi ga zasledil, pobijem ga takoj.“
Matijče v znoji prha na ono stran in to,
Zaman po oslu gleda izbuljeno oko.

„Té krst nikdar ni vmesil, peklenski to je kvas!“
Matijče jeze škriplje, — „le-ta ne smé mi v vas!
Naj bila bi že jedna! A bes te lopi, dve!
O, kje je moja glava! Presmešno to je že.“

Kako se pa izviti? . . . Hudimanov slučaj!
Dá, v grlu mu je tesno, leži mu v prsih zmaj:
Živinčet ni, ne novcev! To vozal je, to, to!
To čorba zanj neslana, da Bog pomagaj, bo!

„Prodati v sejmu osla, prodati i kozo,
Med potjo izgubiti pa novce, naj že bo!
A kakor jaz izgubil živali sem obé,
Oh, to mi pamet meša, to tare mi sréc.“

(Dalje prihodnjič.)

Resnična dogodba.

Naš občinski sluga, rojen po mišljenji Tržičan,
klical je pred kratkim pred farno cerkvijo tako-le:

„In se vam tud na znanje dá, da so tud štif-
tenge razpisane za šomaštre, kter so poloban ali po-
hvaljen od više foršteunge zaradi sloveniške šprahe in
sadjoreja. Te štiftenge nesejo dvainštirideset goldi-
narjev. In če hoče kak šomašter za to prositi, pošlje
naj gezuh njegov v K . . . na bezirksšulrate in ta
bo posvov potlej v Ljubljano na landesšulrate in bo
gotov denar dobiv.“

To je drugi deželni jezik, kateri so bodo naučili
otroci v osnovnih šolah po ukazu deželnega šolskega
sveta. Tako, tako!

V gostilni.

Gost (gostilničarjevi hčerki): „Donesi mi, krasno
dete, pol litra vina in steklenico sveže vode.“

Deklica: „Naše vino vam ne bo treba z vodo
mešati, ker so ga naš oče baš sinoči zmešali.“

Emir.

Kaj znači poljub.

Mati: „Ako se ima koga rado, se ga poljubi.“

Hčerka: „Toraj ima pa tudi naš ata pestunjo
rad, ker jo večkrat poljubi —.“

Emir.

Čemu je na zvonikih po več ur.

„Zakaj neki ima ta zvonik štiri ure?“ praša nek
šaljivec svojega tovariša.

„Tepec, ako hočejo štirje ob jednem pogledati
na uro, da ni treba jednemu na drugega čakati.“

Emir.

V gledališči.

„Poglej, Pepe, kako je širok ta-le človek. Ta bi
moral najmanje za štiri vstopnino plačati,“ dejal je
šaljivo gospod svojemu znancu kazaje na pred njim
sedečega debeluha.

„Ni dano vsakemu biti tako plitev, kakor ste
vi, gospod!“ odvrne pikro debeluh.

Emir.

Kdor išče, ta najde.

Nemec: „Slovenski jezik, ta mi ne ugaje, to
je jezik za goved.“

Slovenec: „Sedaj še le prav za prav vem, zakaj se ga osli naučiti nemorejo.“ Emir.

Kaj je Bog sedmi dan delal?

Učitelj: „Tonče, v kolikih dneh je Bog svet ustvaril?“

Tonče: „V šestih.“

U.: „Kaj je pa Bog sedmi dan delal?“

T.: „Nič!“

Emir.

Bolezen.

Unet lovec piše prijatelju med drugim: med divjačino se klati bolezen, vsled katere mnogo taiste pokrepa. Jaz sem, hvala Bogu, zdrav. Emir.

Židovska vsiljivost.

Sorodstvo.

„Toraj vi, gospod doktor, se mislite v naši vasi stalno naseliti, oprostite toraj, da se vam predstavim.“

Zdravnik: „S kom imam čast občeovati?“

„Jaz sem grobokop.“

Emir.

Domišlija.

Minka: „Sinoči je z menoj grof N. pol ure govoril.“

Albina: „Z menoj pa grof Z.“

Satirik: „Nikar ne govorite tako; saj vaji nihče ne sliši!“

Emir.

Galerija zloglasnih nemčurjev: Dragotin Dežman vřrabce plaši.
 (Glej str. 40.: „Pismovna“.)

Veselo vabilo.

Hčer (v krčmi sedečemu očetu): „Pojdite naglo domov, mati vas že dve uri s palico pričakujejo.“

Ni pravica.

Stari Pogrečnik (gledaje iz železniškega voza kako se štirje možje trudijo, da bi svinjo v voz spravili): „To pa vender ni pravica, jaz sem šel sam rad v voz in moram plačati štirinosemdeset krajcarjev, s to svinjo pa se štirje trudijo, a plača samo dvainštirideset krajcarjev, to zares ni po pravici.“

Divjačina.

„Divjačina je le divjačina!“ vskiknil je stari Koprivnik, ko je misleč da je zajca, pečenega mačka jedel.

Dober odgovor.

„Bedak!“ zakričala je meščanka, katere lice je bilo z barvo jako pobarvano, pri plotu stoječemu fantu, „bedak! kaj me zijaš, kot bik nove vrata!“

„Nove baš niso, a pobarvane so lepo,“ odvrne smeje se porednež.

Taki so možki.

„Zakaj si tako žalostna, Ljudmila?“

„Kaj bi ne bila. Pomisli vender; moj ženin je zadel srečko za osemdeset tisoč goldinarjev — —“

„To je vender veselo zate!“

„Da, veselo, ako bi mi takoj, ko je izvedel za svojo srečo, ne dal — slovo.“

Rešitev zagonetke

v 4. številki na 31. strani.

Kader prosi, zlata usta nosi;
Kader vrača, pa hrbet obrača.

Zvestoba.

„Jože: „Ti France, kaj bi si ti mislil od tatu, ki bi pod vešali rabeljnu žepno uro ukradel?“

France: „Da je bil do konca zvest svojemu poklicu.“

Nepozabljiva hči.

Žalujoča mati je jokala na grobu svoje petnajstletne hčerke neutешljivo: „Zakaj si mi umrla, ljuba hčerka, ker si znala tako izvrstno — plesati!“

Darežljiv skopuh.

Dva skopa prijatelja srečata na sprehodu beračico, katera ja prosi miloščine. Po nekolikem obotavljanji seže prvi v žep ter podari ubogej ženici jeden krajcar, rekoč svojemu prijatelju:

„Daj tudi ti ubogej ženici kak krajcar in ne bodi tako skop.“

„Kaj, jaz skopuh!“ zavrne ga ta. „Staviva deset goldinarjev, da mi ni nič, če jej dam prav cel groš.“

L—n.

V gostilni.

Gost: „Točaj, imate kaj mrzlega?“

Točaj: „Noge, gospod, imam mrzle kakor led!“

L—n.

Prevod.

Profesor: „Giorgietti, prevedite naslednjo latinščino na laški jezik: civitas magna et opulenta.“

Giorgietti: „La civetta magna la polenta (= čuk je polento).“

L—n.

Moderni uzrek.

A.: „Zakaj se gospodična X. ne omoži!“

B.: „Ker nima — denarja.“ —t—

Kisli grozd.

(Basen po Ezopu. — Zl. B-o-k.)

Tam na vitkej trti	In čez nekaj časa
Grozdje lesketá se,	Jeden sam je visel;
Da oči sè silo	Djale so, da ta je
Skoro vleče ná-se.	Bolj kot ocet kisel. —

Lepe deve nekđaj	Kos zleti na trto
Tja so priskakljale,	In se kar začúdi:
Da na trti grozdje	„Vse je že obrano,
Zrelo bi obrale.	Kaj, da ti ne tudi?!“

Predno so začele,	Grozdek osameli
So tako sklenile:	Vzdihne pregloboko:
„Kteri grozd bo kisel	„Niso me dosegle,
Bomo ga pustile!“	Ker sem previsoko.“

Kos pokusi, pa se
Mu nasmeje óko:
„Rad bi te pozobal
Pa si previsoko.“

D. J. M. P.

Imovitega posestnika je večkrat nadlegoval berač, s katerim sta v mladosti v šolo skupaj hodila.

Janez, tako mu je bilo ime, učil se je vedno slabo in posebno pisanje mu ni šlo izpod rok. Ker je bil len, prijel se ni pozneje niti rokodelstva. Imoviti Marko ga je navzlic temu vendar le rad imel, klical ga celo za prijatelja ter mu večkrat kaj pomagál.

Nekega jutra, ko ga je Janez zopet nadlegoval, reče mu Marko med smehom: „Vsako prošnjo, ki mi lepo napisano prineseš v četrť ure, spolnim ti, samo da jo spišeš sam.“ Marko je mislil, da ga bode tako najlažje odpravil, ker je dobro vedel, da ne zna niti vrstice čedno napisati.

Janez premišlja in premišlja, poskuša pisati, ali ni mu šlo. Naposled pa mu vendar šine dobra misel v glavo. Vzame listič ter zapiše nanj, slabo sicer, ali vendar dovolj razločno, črke: D. J. M. P. Marko ogleduje nekaj časa ta listič, potem pa praša:

„Kaj to pomeni?“

„Ali ne znaš brati, Marko? D. J. M. P. pomeni: „Dobro jutro, moj prijatelj!“

„To bi mi lahko z besedo povedal, to ni nobena prošnja.“

„Črke D. J. M. P. značijo nadalje: „Daj jesti mi, prijatelj!“

Marko se čudi bistrournosti lenega svojega prijatelja ter mu izpolni željo, rekoč:

„Sicer nisi po mojej misli naredil, vendar spolnim, kar sem obljubil.“

Ko Janez pojé, kar mu je prijatelj podaril, vzame zopet listek v roke ter reče Marku:

„Črke D. J. M. P. tudi še pomenijo: „Daj Janezu malo piti!“

Marko tudi tega Janezu ne odreče, temveč mu postreže še s pijačo. Ko se Janez navžije dobre pijače, pomoli smeje se prijatelju listek ter reče:

„Konečno pomenijo črke D. J. M. P.: „Denarja Janezu malo podari!“

Marko mu spolni tudi to prošnjo; ne vem pa ali je bil pozneje še kedaj dal Janezu tako ponudbo, ali ne.

Rogačevič.

Paradoxon.

Učen literat je novo delce na književnem polji naznanil v časopisih. Naznanilu še pristavi: Oblika: jedna pola velike četrťinke. — Delce pa je imelo le jedno polo šestnajstinke.

V družbi ga opozori prijatelj na to zmoto. On pa mirno odgovori: „Ali mar niste nič posebnega zapazili? Ni li jedna pola in velika četrťinka — „paradoxon“?“

Rogačevič.

Ko bi belih ne imela.

Očesic tvojih jasni žar
In ličic tvojih zorni čar,
Rudečih ustén, bel'ga čela
Krasota mi srce je vnela. —

Tako sem nekđaj pravil ti,
Da srce tvoje dobil bi.
A ni mi bilo mari zate;
To bile so laži kosmate.

Kaj žar oči, kaj lica kras!
Kaj ustna in kaj vzorni stas! —
Saj — ko bi belih ne imela,
Nikdar me v zanjke ne bi vjela!

Dr. Č.

Zlata resnica.

Prijatelj je zlatega denarja vreden, vendar gorjé mu, kdor ima mnogo prijateljev.

Logograf.

Priobčil Rogačevič.

Iz zlogov: a, be, brt, čes, da, ev, ev, h, hen, ja, ja, ju, ka, lev, ma, min, nag, nal, nes, nik, o, pa, re, ri, ro, sta, ti zloži dvanajst besed, katere pomenijo: 1.) možko krstno ime, 2.) mesto na Nemškem, 3.) možko krstno ime, 4.) živalsko bivališče, 5.) del sveta, 6.) pridevnik, 7.) slovenskega pisatelja, 8.) slovenski časopis, 9.) prislov, 10.) grm, 11.) otok v egejskem morji; 12.) trg na Goriškem.

Ako se ti ljubi, čitaj še začetnice teh besed od zgoraj doli, končnice pa od zdolaj gori in dobil boš majhen sodček lanskega vina.

Rešitev demanta

v 4. številki „Rogača“.

		S		
		E	v	a
		K	r	a
		R	i	b
S	v	a	n	t
T	o	n	e	j
		S	i	v
		R	i	m
		t		

Galerija zloglasnih nemčurjev. Pod tem naslovom namerjamo priobčevati obraze raznih zloglasnih Nemcev in nemčurjev ter risati kolikor moči pristno njih življenje in delovanje. Da pa nam bode moči to nalogo točno, v zadovoljstvo slovenskega občinstva in v strah vsem omahljivcem izvrševati, prosimo vse prijatelje svoje da nas podpirajo s pošiljanjem fotografij razposajenih nemčurjev (fotografije bodemo vračali nepokvarjene) in — kar je tudi jako važno za izvrševanje te naloge, — da nas podpirajo materialno namreč, da širijo naš list med svojimi prijatelji in znanci, kajti izvirne risbine prouzročujejo toliko troškov, da jih komaj premagujemo. Ob jednom tudi prosimo, da naročniki, katerim je priložena nakaznica, nujno bla-

govole poravnati naročnino, da ne pridemo v materialno zadrego. Ko bi po pomoti dobil kak naročnik ki je že poravnal naročnino, nakaznico, naj ga ne moti.

Veleccenjenima gospodoma: J. K. na D. in J. K. v C.: Zahvaljujemo se najtopleje za dokaz prijaznosti. Ko bi imeli več takih prijateljev, ne bilo bi nam tako težko zvrševati uredniško nalogo. — Juretov: Hvala in srčni pozdrav.

18. naloga.

Zložil Armin pl. Gottschall v Lipsku.

(Deutsche Schachzeitung.)

Črni.

Beli.

Beli naredi mat v 2 potezah.

Rešitev

17. naloge v 4. številki „Rogača“.

Zložil J. Chocholouš.

Beli.

Črni.

1. Dh6 — h7 Lb7 — e4

2. Dh7 × e4 † mat.

1. . . . Lb7 — g2

2. Lh3 × g2 † mat.

Na druge poteze črnega odloča 2. Dh7 × b7 † ali Dh7 — b1 †.

Letošnji listi so še vsi na razpolaganje.

„Rogač“ izhaja 10. in 25. dan vsakega meseca na celi pól velike četvorke ter stoji po pošti prejemano celo leto 3 glđ. 20 kr., pol leta 1 glđ. 60 kr., četrt leta 85 kr.; za Ljubljano celo leto 3 glđ., pol leta 1 glđ. 50 kr., četrt leta 80 kr.; izven Avstrije celo leto 4 glđ. Posamične številke so po 15 kr. — Naročnino in dopise sprejema lastništvo in uredništvo: Gradaške ulice šte. 16. v Ljubljani. — Tiska „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.